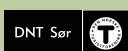

TURKALENDER 2017

LÆRERIKE NATUR- OG KULTURVANDRINGER
I VEST-AGDER OG AUST-AGDER

DNT Sør

Friluftsrådet
for Lindesnes
regionen

Lister
Friluftsråd

Skogselskapet
i Agder

Midt-Agder
Friluftsråd

LÆRERIKE TURER MED NATURLOS

Turene er organiserte vandringer eller arrangementer i naturen under ledelse av en naturlos/guide. Naturlosen vil formidle om ulike temaer underveis og skal sørge for at deltakerne ferdes trygt og finner frem på turen.

Naturlosturene er for alle og de fleste er gratis. Noen turer har tilbud om transport og annet for en rimelig kostnad. Enkelte turer krever også påmelding.

Trenger du å vite mer om turen kan du kontakte den enkelte arrangør. Mange av turene blir også annonsert i avisa - se etter naturloslogoen. Denne brosjyren finner du også på nettsidene www.naturlos.no

Turer med spesielle tilrettelegginger er merket med følgende ikoner:

 BARN UNGDOM VOKSNE

 FAMILIE SYKKEL FISKE

 RULLESTOL PADLE SKI

 KULTURMINNE NATURMANGFOLD

STRANDRYDDEDAGEN 6. MAI

Strandryddedagen er en årlig, landsomfattende miljøbegivenhet der vi rydder alle Norges strender frie for søppel. Flere tusen frivillige rydder sine lokale strender for søppel en lørdag i året, med mål om et søppelfritt Norge. Bli med å rydd du også! Finn ei strand i ditt nærområde som du har lyst til å rydde. I flere kommuner blir det lagt til rette for gratis søppelsekker og henting av avfall i forbindelse med denne dagen. Dersom du ikke kan rydde denne dagen, så er det bare å rydde en annen dag.

Du kan ta kontakt med Kirsten Leidal i Avfall Sør for mer informasjon for Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla, e-post: kirsten.leidal@avfallsor.no. For arrangementer, se i brosjyren 6. mai. For mer informasjon ta kontakt med din kommune eller se www.holdnorgent.no

TURER HELE ÅRET

Tirsdagsturene med DNT Sør - Tur på dagtid

Turer hver tirsdag for alle aldre og form hele året, unntatt juli.

Område: Kristiansand

Møtested: Utenfor DNT Sør sine lokaler i Gyldenløvesgate 2B, Kristiansand **Tid:** 11.00
Tlf: 38 12 07 50

For mer informasjon se turprogram www.dntsor.no
Kom gjerne innom vårt tursenter.

Onsdagsturene med DNT Sør - senior II

Et tilbud for dere som vil gå litt roligere og kortere, hver onsdag store deler av året unntatt juli.

Område: Kristiansand

Møtested: Varierer, se turprogram www.dntsor.no
Tid: 10.30 **Tlf:** 38 12 07 50

Torsdagsturene med DNT Sør - senior I

Turer i Kristiansandsområdet for spreke seniorer hver torsdag hele året, unntatt juli.

Område: Kristiansand

Møtested: Varierer, se turprogram www.dntsor.no
Tid: 10.30 **Tlf:** 38 12 07 50

Søndagsturer med DNT Sør - for voksne

Turer for voksne nesten hver søndag kl. 11.00.

Siste søndag i måneden er det langtur på ca. 20 km. Mer info på Facebook «DNT Sør» og «Turgåere i sør»

Område: Kristiansand og Søgne

Møtested: Varierer, se Facebook eller www.dntsor.no
Tid: 11.00 **Tlf:** 38 12 07 50

Tirsdagsturene med Turistforeningen i Lillesand

Rusletur hver tirsdag for de som er dårlige til bens.
Ta gjerne med staver. Ingen turer i juni, juli og august.
Område: Lillesand **Møtested:** Røde Kors-huset
Tid: 11.00 **Kontaktperson:** Inger Grete Danielsen
Tlf: 911 56 187

Onsdagsturene med Turistforeningen i Lillesand

Rusletur for spreke seniorer hver onsdag hele året
unntatt i juni, juli og august. Ta gjerne med staver.
Område: Lillesand **Møtested:** Røde Kors-huset
Tid: 11.00 **Kontaktperson:** Johan Christian Gunnufsen
Tlf: 917 83 508

Torsdagsturene i Birkenes

Seniortur hver torsdag hele året, unntatt desember
og januar, samt skolens sommerferie.
Område: Birkeland **Møtested:** «Tomta» på Birkeland
Tid: 10.30 **Kontaktperson:** Ole Aasen
Tlf: 913 54 621

Tirsdagssturene i Mandal - senior lett

Seniorturer i Mandalsregionen hver tirsdag - unntatt
juleferie, påske og sommerferie.
Område: Mandal **Møtested:** Speidertomta i Mandal
Tid: 10.30 **Kontaktperson:** Marit Undheim
Tlf: 414 14 069

Onsdagsturene i Mandal

Seniorturer i Mandalsregionen hver onsdag - unntatt
juleferie, påske og sommerferie.
Område: Mandal **Møtested:** Brannstasjonen i Mandal
Tid: 10.00 **Kontaktperson:** Einar Myrseth og
Ole Bertil Madsen **Tlf:** 906 79 647 / 971 89 292

Mandagsturene med LHL Flekkefjord og Lund og Flekkefjord Frivilligsentral

Et tilbud for dere som ønsker å gå turer på 2-3 timer hver
mandag ettermiddag hele året. Turprogram kan man få av
kontaktperson eller på www.flekkefjord.frivilligsentral.no
Område: Flekkefjord og omegn
Møtested: Felleskjøpet Flekkefjord
Tid: Sommertid: 17.00, Vintertid: 15.00
Kontaktperson: Svein Grønsund **Tlf:** 908 64 110

GUIDEDE BYTURER I KRISTIANSAND

JUN-JUL
ONSDAG
07-19

Allsang i Ravnedalen

Det blir allsang i Ravnedalen hver onsdag fra 7. juni
til og med 19. juli. Byens sangforeninger leder an.
Cafe Generalen er åpen. Det blir satt opp en plakat på
Cafe Generalen om hvilke kor som synger de
ulike onsdagene.

Turlengde: 0,5 km på vei

Område: Ravnedalen, Kristiansand

Møtested: Ravnedalen naturpark **Tid:** 19.00 - 20.00

Naturlos: Roar Børte **Arrangør:** Kor Som Helst

Tlf: 909 82 881

JUN-AUG
MANDAG
26-07

Blomstervandring på Myren Gård

Hver mandag fra 26. juni til og med 7. august blir det
omvisning med guide på Myren Gård (1854).
Dette er et av de flotteste sveitserhusene nord for
Alpene. Vi får se hovedhuset og grafikkverkstedet,
det blir vandring i parken og enkel kafé.

Turlengde: 1 km på vei og sti

Område: Myren Gård, Kristiansand

Møtested: Gårdsplassen på Myren Gård (Myrbakken 5)

Tid: 18.00 - 20.00 **Naturlos:** Siren Bulie

Arrangør: Myrens Venner **Tlf:** 954 39 742

APRIL
SØNDAG
30**Ramsløktur til Stokken**

Vi møtes i Skudeviga i Randesund kl. 12.00. Båter tar oss med til Stokken, der det bugner av ramsløk. Ta med pose, hansker og saks.

Turlengde: 2 km på sti og i ulendt terreng

Område: Stokken, Randesund, Kristiansand

Møtested: Skudeviga, Randesund **Tid:** 12.00

Naturlos: Åse Voreland **Arrangør:** Vest-Agder sopp- og nyttevekstforening, «Blomkålsoppen» **Tlf:** 976 25 106

MAI
LØRDAG
06**Strandryddedagen**

Strandryddedagen er en nasjonal dugnad der flere frivillige rydder sine lokale strender fritt for søppel, en lørdag i året med mål om et søppelfritt Norge. Bragdøya kystlag er med på strandryddedagen og vi skal rydde strender og vikar rundt Bragdøya.

Turlengde: 1 km **Område:** Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Bragdøya eller Auglandsbukta

Transport: Båttransport fra Auglandsbukta kl. 10.00 og kl. 11.00, retur kl. 15.00 og kl. 16.00

Naturlos: Maiken Flågan **Arrangør:** Bragdøya kystlag **Tlf:** 482 50 288

MAI
SØNDAG
07**Lista - en flik av Danmark, men mye annet også!**

Dagstur for å se på eskere og drumliner fra slutten av istiden. Lista ble isfritt for vel 19 000 år siden. Vi skal besøke en baryttforekomst, se på vindmøller på nært hold, en stor forkastning ved Listeid, fugleliv ved Lista fyr og strandsonen østover.

Turlengde: Korte gåturer ved hvert stopp, bil mellom stoppene, på vei og sti.

Område: Flere steder fra Vanse til Listeid og Lista fyr samt strandområdene østover, Farsund

Møtested: Kjell Ore A/S, Oreveien 21, Vanse

Tid: 11.00 **Naturlos:** Harald Breivik og Ivar J. Jansen

Arrangør: Sørlandets Geologiforening **Tlf:** 924 59 209

Pris: Vi oppfordrer deltakerne til å fylle opp bilene og dele på kjørekostnader.

MAI
SØNDAG
07**Tur til Bukksteinen**

Vi følger lysløypa over Røysmyra og videre den merke løypa til Bukksteinen. Flott utsikt! På returen går vi via Flogvarden, følger stien ut til Røysmyra og går videre til Kjerrane. Dette er en middels krevende tur.

Turlengde: 9 km på sti **Område:** Vest for Hellemyr, Kristiansand og Songdalen **Møtested:** Kjerrane

Tid: 11.00 **Naturlos:** Ole Dag Myhrstad og Arne H. Holte

Arrangør: Oddersjaa **Tlf:** 975 01 323

MAI
SØNDAG
07**Ti På Topp - fellestur til Holmenkollen i Jegersberg**

Toppvert og naturlos viser vei til en av årets utvalgte topper. Jegersberg har en spennende historie med industri og militær aktivitet. I dag er dette ett av byens viktigste turområder. Holmenkollen er en av flere flotte utsiktstopper i området. Se mer på - tipåtopp.no

Turlengde: 6 km på vei og sti

Område: Jegersberg, Kristiansand

Møtested: P-plass v/Prestheia idrettsplass **Tid:** 11.30

Naturlos: Toppvert Ti På Topp **Arrangør:** Ti På Topp - Vest-Agder Bedriftsidrettskrets og samarbeidspartnere **Tlf:** 38 25 41 20

MAI
SØNDAG
07**Sesongåpning på Bragdøya**

Åpen kafé og aktiviteter for barn og voksne på kystkultursenteret. Kl. 12.00 starter en guidet tur i kulturlandskapet. Turen starter på kystkultursenteret og ender med omvisning i Thaulows hus.

Turlengde: Ca. 3 km på sti

Område: Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Bragdøya kystkultursenter

Transport: Båt i skytteltrafikk fra Lumber mellom kl. 10.00 og 12.00 med retur mellom kl. 14.00 og 16.00.

Båt fra Auglandsbukta kl. 10.00, 11.00 og 12.00 med

retur kl. 15.00 og 16.00 **Naturlos:** Helge Quidding

Arrangør: Bragdøya kystlag **Tlf:** 38 08 55 66

Pris: Båttransport t/r kr 50,-(v) / 25,-(b)

MAI
SØNDAG
07**Tur til Lille Eigås, Øysæd og Stølen**

Turen går på den gamle postveien fra 1653, og starter på Lille Eigås. Vi får høre om gårdshistorie fra Lille Eigås, Øysæd og Stølen.

Turlengde: Ca. 5 km på vei og sti

Område: Gyland, Flekkefjord **Møtested:** Lille Eigås (ta av E39 ved Flikka og kjøp ca. 5 km til kryss Lille Eigås)

Tid: 12.00 **Naturlos:** Kjell Årstad

Arrangør: Flekkefjord Historielag **Tlf:** 416 03 754

MAI
SØNDAG
07**Pilgrimsvandring til Harkmark kirke**

Vi vandrer i skog og mark, leser Guds ord, synger og spiser medbrakt niste på vei til gamle Harkmark kirke. Stopper underveis og tenker på naturens under. Turen ender opp i Harkmark kirke hvor det er gudstjeneste kl. 17.00. Her er alle velkommen uansett om de har gått over heia eller ikke.

Turlengde: 8 km i ulendt terreng

Område: Fra Tregde til Harkmark, Mandal

Møtested: Harkmark kirke **Tid:** 13.00

Naturlos: Unn Sandnes Eriksen

Arrangør: Harkmark menighetsutvalg **Tlf:** 971 97 956

MAI
SØNDAG
07**Ramsløk og liv i fjæra**

Vi går på asfaltvei til Langholmsund og ser på liv i strandkanten. Plukker så ramsløk hos Ellinor på Hellenes. Ta med mat og drikke, saks, kurv eller pose. Turen tar 3-4 timer.

Turlengde: 2 km på vei **Område:** Høvåg, Lillesand

Møtested: Kjør til Hellenes via Rona eller Fjordkroa.

Parker i krysset Hellenes/Langholmsund **Tid:** 13.00

Naturlos: Jorunn Årstøl Stålsett **Arrangør:** Naturvernforbundet i Lillesand **Tlf:** 901 63 191

MAI
SØNDAG
07**Fuglesang på Lista**

Ornitolog Jonas Langbråten loser dere gjennom vårlig fuglesang på veier og stier i vakre omgivelser.

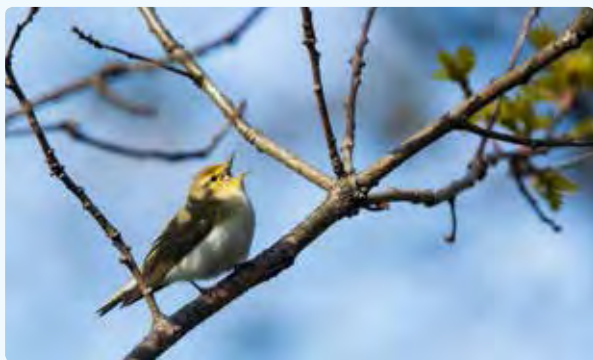
Turlengde: 1,5 km på sti

Område: Havnehagen, Farsund

Møtested: P-plassen ved Lista barneskole **Tid:** 17.00

Naturlos: Jonas Langbråten

Arrangør: Besøkssenter våtmark Lista **Tlf:** 906 12 688

MAI
TIRSDAG
09**Ramsløktur til Tjomsevang**

Vi sanker og lærer om den gamle nytteveksten ramsløk. Ta med pose, hansker og saks. Kanskje vi finner brennesle også?

Turlengde: 1,5 km på vei og sti

Område: Søgne gamle prestegård, Tjomsevang, Søgne **Møtested:** P-plassen ved Søgne gamle prestegård **Tid:** 18.00

Naturlos: Hilde Johannessen og Bente Skrøve

Arrangør: Vest-Agder sopp- og nyttevekstforening, «Blomkålsoppen» **Tlf:** 400 73 625

MAI
FREDAG
12**Grønn Gåtur**

Grønn Gåtur er en dugnad for å plukke søppel langs kysten. Rett etter turen inviterer vi politikere til si hva de har tenkt å gjøre med alt søppelet som finner veien til havet. I mars dukket det opp en reke med gummi-granulat i kjøttet. En hval strandet med 30 kg plast i magen. Vi vil gjøre noe med de enorme mengdene søppel som finner veien til havet. Bli med!

Turlengde: 1-3 km på sti og i ulendt terreng

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Grønt Senter **Tid:** 12.00

Naturlos: Mira Svartnes Thorsen

Arrangør: Klimaalliansen, Grønt Senter, DNT Sør, Odderøyas Venner og Kristiansand kommune **Tlf:** 468 22 337

Pris: Kaffe og vafler kan kjøpes for 20 kr.

MAI
SØNDAG
14**Vandring gjennom Skråstadheia**

Tradisjonsrik vandretur fra Vennesla til Kristiansand gjennom et av regionens viktigste friluftsområder. Velg mellom lang tur fra Lomtjønn (19 km) og kortere tur fra Saga (10 km). Det blir informasjon om natur og kultur underveis. Samling og servering av bålcaffe på «Den omvendte båt» ca. kl. 14.00. Husk godt fottøy.

Turlengde: 19 km eller 10 km på sti og i ulendt terreng

Område: Skråstadheia, Vennesla og Kristiansand

Møtested: Hokus Pokus barnehage ved UiA for avreise med buss **Tid:** 09.00 for lang tur, 11.00 for kortere tur

Naturlos/arrangør: IK Gimletroll, Vennesla og Kristiansand kommuner og Midt-Agder Friluftsråd **Tlf:** 958 51 111

Pris: Kr 50,- (v/p) kr 20,- (b) for busstransport

MAI
SØNDAG
14**Vandretur på Lognøya**

Det vil bli en god del lokalhistorisk informasjon underveis. Du får blant annet høre om tømmerfløting i Ogge, skitogene, husmannsplasser, fugle- og dyreliv og om Ogge i krigens dager. Turen vil stort sett gå i småkupert terreng på mindre stier med innslag av noe myr. Godt fottøy anbefales. Mulighet for transport med flåte til startpunkt.

Turlengde: 5 km på sti

Område: Lognøya - Ogge, Iveland og Birkenes

Møtested: Fredheim, like ved Ogge Gjesteheim

Tid: 11.00 **Naturlos:** Roald Omdal

Arrangør: Roald Omdal og Rune Djupesland **Tlf:** 412 14 142

MAI

SØNDAG
14**Turorientering i Baneheia**

Turorienteringsdag i Baneheia. Gå på «postjakt» alene, i grupper eller i grupper med veiledning. Tilbud om veiledning i bruk av kart og kompass. De som finner alle 20 postene blir med i trekning av premier i november 2017 (se www.turorientering.no/skautrimmen).

Turlengde: 2,7 km (i luftlinje) på vei, sti og i ulendt terreng **Område:** Baneheia, Kristiansand

Møtested: Fant Olsens stykke

Tid: Mellom 11.00 og 12.00 **Naturlos:** Turorienteringskomiteen i KOK v/Liv Bente H. Friestad

Arrangør: Kristiansand Orienteringsklubb (KOK)

Tlf: 920 16 305

MAI

SØNDAG
14**Moradsen og Djuphommen**

Fra parkeringsplassen følger vi lysløypa på Kulia og går mot Djuphommen, så til Moradsen og tilbake til parkeringsplassen. Ta med niste og kaffi.

Turlengde: 3,5 km på sti

Område: Nodelandsheia, Songdalen

Møtested: P-plassen ved Gratjonn **Tid:** 13.00

Naturlos: Tormod Urdal

Arrangør: Greipstad Historielag **Tlf:** 911 92 218

MAI

SØNDAG
14**Vårtur til vestre Hommen i Lyngdal**

Den veiløse gården Hommen eller Homma, ligger vakkert til ved Homsvann. Her har det levd folk i mange generasjoner. Det ser ut for at siste fastboende flyttet i 1947 og det er mange spor etter levde liv. Vel framme i Hommen tar vi en god rast og spiser medbrakt niste, og blir fortalt litt rundt gårdens historie, samt livet her. Turen går på sti og litt myrlendt terreng. Godt fottøy anbefales.

Turlengde: 6 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Mellom Skreli og Herad, Lyngdal

Møtested: Bjørnestad. 653 Heradveien, Lyngdal.

Se kart på lyngdalthistorielag.no **Tid:** 13.00

Naturlos: Roald Tønnessen

Arrangør: Lyngdal Historielag **Tlf:** 997 48 391

MAI

SØNDAG
14**Vårtur på Skibmannsheia**

Fin rundtur på Lindesneshalvøya. Vi går på gamle veier og stier i det varierte landskapet. Her er det både gammel frodig eikeskog, og snau lynghei. Ta gjerne med kikkert og fuglebok hvis du vil lære litt om fugler vi ser og hører underveis. På toppen av Skibmannsheia stopper vi og tar en kaffipause. Her er det spennende kulturminne, og en fantastisk utsikt.

Turlengde: 4,5 km på vei og sti

Område: Lindesneshalvøya, Lindesnes

Møtested: Jørgenstad. Ta av fra fv. 460 på Ramsland, følg skilt mot Stusvig. Kjør 3,2 km fra fv. 460 til parkering.

Tid: 16.00 **Naturlos:** Kjell Olsen og Harald Solås

Arrangør: FLiR og Lindesnes Grunneier- og Fiskeforening **Tlf:** 971 61 908

MAI

MANDAG
15**Fuglesangstur i Jegersberg**

Jegersberg har et rikt fugleliv på våren. Turlederne lærer oss om fuglesang, og forteller om de fuglene vi hører synge. Vi tar en rastepause underveis.

Turlengde: 2-3 km på vei

Område: Jegersberg, Kristiansand

Møtested: P-plassen ved Hokus Pokus barnehage

bak UiA **Tid:** 18.00 **Naturlos:** Øyvind Fjeldsgård og

Hans Kristian Fjeldsgård **Arrangør:** Norsk Ornitologisk forening, Kristiansand lokallag **Tlf:** 452 18 178

MAI

LØRDAG
20**Fra steinalder til «Bygg for fremtiden»**

Kulturminner på Hånes/Grovika. Birger Gulbrandsen vil fortelle om og vise oss steinalderboplass i Grovika, kirkegården fra ca. 1500 og Grovika havn, den glemte gården i Grovika og varden på Gromåsen. Vi vil også gå innom kapellet på Ansgarskolen som har glassmalerier av Kjell Nupen.

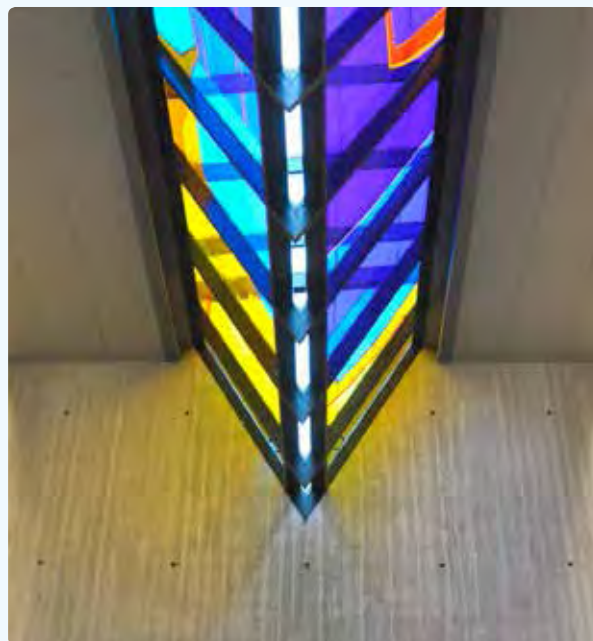
Turlengde: 1 km på sti

Område: Hånes, Kristiansand

Møtested: Ansgarskolen på Hånes **Tid:** 11.00

Naturlos: Leiv Torstveit og Birger Gulbrandsen

Arrangør: Kristiansand Museum, Venneforeningen **Tlf:** 411 44 069

MAI

LØRDAG
20**Slåttholmendagen**

Aktivitetsdag for alle på Slåttholmen. Lag og foreninger, i samarbeid med Lillesand kommune og Midt-Agder Friluftsråd, legger til rette for mange forskjellige aktiviteter for store og små. Griller/bålgruer fyres opp og det blir åpen kafé. Det blir muligheter for båttransport ut, for de som trenger det - mer informasjon vil bli annonsert i Lillesandsposten.

Turlengde: 1-3 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Slåttholmen, Lillesand

Møtested: Slåttholmen **Tid:** 11.00

Naturlos: Midt-Agder Friluftsråd

Arrangør: Lag og foreninger i Lillesand, Lillesand kommune og Midt-Agder Friluftsråd
Tlf: 958 51 111

MAI

LØRDAG
20**Kjelldagen på Østerland**

Det er en gammel tradisjon å reise laksestigene- «kjellene» i utløpet av Mandalselva, og gjøre klart til årets laksefiske. Dette gjøres den første lørdagen etter 17. mai. Det blir kokt laks i ei gryte, som severes sammen med gode laksehistorier og kaffi. Ole Guttorm Ihme blir med og forteller. Det blir anledning til å delta på dugnad og litt rydding.

Turlengde: 0,5 - 1 km

Område: Østerland, syd/øst for utløpet av Mandalselva, Mandal

Møtested: Brygga til Nautic Marine-Nedre Malmø

Tid: 15.00 **Naturlos:** Reidar Eeg

Arrangør: Østerland Fiskerier, Mandal Historielag, Holum Historielag, Mandal Byselskap, Mandal Kystlag og FLIR **Tlf:** 906 17 879

MAI

SØNDAG
21**Tur til tv masta Lognavatn**

Tur opp til det fineste utsiktspunktet over Lognavatn med litt fortelling fra hva som foregikk under 2. verdenskrig i dette området. Ca. 2 timers gåtur tur/retur i ulendt terreng.

Turlengde: 3 km i ulendt terreng

Område: Lognavatn, Åseral

Møtested: Lognavatn Grendehus **Tid:** 10.00

Naturlos: Trond Egil Åknes

Arrangør: Bortelid Utmarkslag **Tlf:** 405 21 000

MAI

SØNDAG
21**Mon søya rundt**

Vandretur på Søgne største øy, med arkeolog og botaniker Ellen T. Bøe (UIS) - hvilke nyttevekster kan vi finne? Lokalhistorie med Peder Johan Pedersen.

Turlengde: 2,5 km på sti og i ulendt terreng

Område: Mon søya, Søgne

Møtested/tid: Høllebrygga, for rutebåt kl. 10.30.

Vilhelm Krag's Brygge, Ny-Hellesund kl. 11.00

Naturlos: Peder Johan Pedersen

Arrangør: Foreningen «Skolehuset» Ny-Hellesund

Tlf: 456 05 646 **Pris:** Rutebåt kr 120,- (v) /kr 60,- (b/h)

Ønsker påmelding!

MAI

SØNDAG
21**Tur rundt Rosnesvågen med Barnas Turlag Mandal**

Vi går en tur i nydelige omgivelser på Skjernøy. Turen er ca. 4 km lang og går rund Vågen, med en koselig pause halvveis på bryggeanlegget.

Turlengde: 4 km på sti

Område: Skjernøya, Mandal

Møtested: Kapellet på Skjernøya **Tid:** 11.00

Naturlos: Agnethe Hinna Hovdenak

Arrangør: DNT Sør, Barnas Turlag Mandal

Tlf: 902 03 791

MAI

SØNDAG
21**Tur til Undalshei**

Vi starter fra Bergstøl (Kulia), der skihytta til Oddersjaa lå. Herfra følger vi vei og merket løype opp til Undalshei - en veldig fin fjelltopp på 222 moh. Her får du en god oversikt over store deler av Bymarka. Turen fortsetter så dels på skogsvei og sti over Bronen til Hovedturløypa og videre til parkeringsplassen på Bergstøl.

Turlengde: 4,5 km på vei og sti

Område: Kulia, Kristiansand

Møtested: P-plass på Bergstøl v/Hovedturløypa

Tid: 11.00 **Naturlos:** Arne H. Holte og Ole Dag

Myhrstad **Arrangør:** Oddersjaa **Tlf:** 982 23 747

MAI

SØNDAG
21**Tur på Reiersdal**

På Reiersdal er det mye historie, fire gamle bruer, to husmannsplasser, gravhauger, rester av langhus og to sagbruk. Den som vil går gamle kjerreveien til Ropstad. Mulighet for skyss i retur.

Turlengde: 6 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Reiersdal, Vennesla

Møtested: Reiersdal Bedehus **Tid:** 13.00

Naturlos: Thor Olav Reiersdal

Arrangør: Øvrebo Historielag **Tlf:** 958 95 744

MAI

TIRSDAG
23**Barnevandrerstien**

Distanse på etappen er elleve kilometer. Etappen starter ved Greipstad kirke og ender opp i gågata Markens i Kristiansand. Etappen går østover fra Gamle kirkevei, krysser Songdalveien, passerer Nodeland sentrum og togstasjon. Stien går så sørover langs Nodelandsveien. Videre følger den kupert og bratt skogsvei over Nodekleiva. Det er gode bade- og rastemuligheter ved Kvislevann. Forbi Kvislevann går stien mot Grotjønn og ned til Suldalen, mot Kjerrane. Etappen går mot kvadraturens nordvestlige hjørne i Kristiansand sentrum, på gang- og sykkelsti frem til Gartnerløkka. Deretter følger den gågata Markens nedover til den møter Dronningens gate.

Turlengde: 11 km på vei og sti

Område: Gamle postvei, Nodekleiva, Suldalen, Songdalen og Kristiansand

Møtested: Greipstad kirke **Tid:** 18.00

Naturlos: Gunhild Båtnes Lislevand og Siv Hemsett

Arrangør: Songdalen kommune og Vest-Agder fylkeskommune **Tlf:** 971 90 207

MAI

ONSDAG
24**Fuglesangstur til Kjosetjønn**

Kulturlandskapet inn mot Kjosetjønn har rikt og variert fugleliv. Turlederne lærer oss om fuglesang, og forteller om de fuglene vi hører synge. Vi tar en rastepause underveis.

Turlengde: 2-3 km på vei

Område: Berge, Søgne **Møtested:** P-plass Søgne gamle kirke **Tid:** 18.00 **Naturlos:** Børge Mørkve -Simonsen og Rolf Sunde **Arrangør:** Norsk Ornitologisk forening, Kristiansand lokallag **Tlf:** 419 31 623

MAI

TORS DAG
25**Vandretur i Birkenes**

Turen går fra Håbesland (Bakken) til Risvand og videre barnevandrerstien til Birkeland. På Risvand blir det en kort gudstjeneste. Historikk om Håbesland, Risvand, barnevandrerstien mm. Buss fra tomte i Birkeland sentrum kl. 10.00.

Turlengde: Ca. 4 km på vei og sti

Område: Håbesland/Risvand, Birkenes

Møtested: Tomte Birkeland sentrum **Tid:** 10.00

Naturlos: Nils Kristen Haabesland og Jens Risvand

Arrangør: Birkenes Historielag og Birkenes menighetsråd **Tlf:** 959 61 144

Pris: Kr 50,- for busstransport til Håbesland

MAI

TORS DAG
25**En vandring og litt historie i kulturlandskapet på Virak**

Turen starter med friluftsgudsteneste i Holå (ved dårleg vør, vert gudstenesta på skulehuset). Etter gudstenesta går alle som vil vere med på turen opp til gravhaugane. Der er det godt oversyn over bygda, og ei løe frå 1800-talet med opphavelag bevart flor, bygd med vestlandsbyggemåte. Turen går vidare ned til Slåtå, kor dei første husa i bygda låg. Inntaksdammen til det nye småkraftverket ligg her. Så går turen vidare ned til Sirdalsvatnet. Undervegs får vi høyre om fedrifta som gikk over Virak tidlegare, og om varden som etter segnet blei sett opp til minne om dei frå Virak som deltok i korstoga. Soga om dronning Astrid si flukt gjennom bygda vert det og tid til. På veg ned til Sirdalsvatnet går vi forbi nokre gamle uteløer, og nede ved vatnet ser vi nærare på det nye småkraftverket.

Turlengde: 2 km på vei

Område: Virak, på austsida av Sirdalsvatnet, Sirdal

Møtested: Holå, Virak **Tid:** 11.00

Naturlos: Stanley Wirak **Arrangør:** Sirdal sokneråd **Tlf:** 913 92 266

MAI

TORS DAG
25**Varden på Skogeheia**

Turen er 6 km lang og går på grusvei og sti i ulendt terreng. Det blir matpause på varden og historie og informasjon underveis.

Turlengde: 6 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Austad, Lyngdal

Møtested: Grendehuset i Austad (parkering ved Austad kirke) **Tid:** 11.00 **Naturlos:** Gjert Caspersen

Arrangør: FOT og Austad Historielag **Tlf:** 993 68 323

MAI

TORS DAG
25**Steinringane på Håland**

Arkeologar meiner at steinringane er frå folkevandringstida (ca. 500-600 e.Kr.) - og at det kan ha vore ein tingplass eller ein kultplass. Det har truleg vore stolpehus i nærleiken av steinringane, og dei meiner at ei steinsetting like ved kan ha vore ei gravstad.

Turlengde: 2 km på vei

Område: Håland, Audnedal

Møtested: Håland (ta inn på Øvre Flottorpsvei fra fv. 42)

Tid: 13.00 **Naturlos:** Tove og Svein Haaland

Arrangør: Grindheim Mållag **Tlf:** 976 47 414

MAI
SØNDAG
28**Nærtur for voksne - Kongeveien, Futeveien og Kirkeveien i Vegusdal**

Dette er en fantastisk tur med variert terreng som spenner fra bart fjell, utsiktpunkt, skogsveier og flott skogsterreng. Vi samles ved Park & Ride på Krossen kl. 10.00 og fordeler oss på så få biler som mulig. Herfra kjører vi til Engesland kirke hvor turen starter.

Turlengde: 23 km på sti og i ulendt terreng

Område: Vegusdal, Birkenes

Møtested: Park & Ride ved Krossen **Tid:** 10.00

Naturlos: Øivinn Bruce **Arrangør:** DNT Sør

Tlf: 916 98 650

MAI
SØNDAG
28**Ti På Topp - fellestur Lindalsheia**

Toppvert og naturlos viser vei til en av årets utvalgte topper. Vi skal til en av Vågsbygdas fine utsiktstopper i et flott og spennende landskap med kystskog. Se mer på - tipatopp.no

Turlengde: 3-4 km på sti

Område: Vågsbygd, Kristiansand

Møtested: 500 m fra avkjøring Holskogveien/

Langenesveien 456 mot Rossevang vannverk

Tlf: 11.30 **Naturlos:** Toppvert Ti På Topp

Arrangør: Ti På Topp - Vest-Agder Bedriftsidrettskrets og samarbeidspartnere **Tlf:** 38 25 41 20

MAI
SØNDAG
28**Tur til Logsheia via Kvålsheia**

Herad Historielag arrangerer tur til Logsheia via Kvålsheia hvor det har vært gammel bosetning. I Logedalen følger vi deler av den gamle Kongeveien mellom Sigersvold og Fulland opp til Log. Start fra Kvåle og ankomst Log hvor det er parkering begge steder. NB! Deltagere må selv ordne med transport fra Log og tilbake til Kvåle for å hente bil.

Turlengde: 5 km i ulendt terreng

Område: Herad, Farsund **Møtested:** Kvåle

Tlf: 12.00 **Naturlos:** Arne Mikalsen

Arrangør: Herad Historielag **Tlf:** 982 52 455

MAI
SØNDAG
28**Historisk vandring gjennom Venneslamoen**

Rolf Stokkeland tar oss på en rusletur gjennom Venneslamoen, eller det som nå er Vennesla sentrum. Han forteller om små, hvite hus og stakittgjerder, og om hvordan livet ellers var her før i tida.

Turlengde: 2-3 km på vei

Område: Vennesla **Møtested:** Stor p-plass ved Trekanten (Meny) **Tid:** 14.00 **Naturlos:** Rolf Stokkeland

Arrangør: Vennesla Historielag **Tlf:** 957 25 927

MAI
MANDAG
29**Fuglesangtur i Furulunden**

Furulunden er Mandals perle. Her hekker mange fugler. Turen vil gå på gode stier i rolig tempo. Turlederne vil lære oss om fuglesang og fortelle om de ulike fuglene som vi kan høre underveis på turen.

Turlengde: 3 km på vei og sti

Område: Furulunden, Mandal

Møtested: Ved Lysthuset i Furulunden **Tid:** 18.00

Naturlos: Sigmund Tveiten mfl.

Arrangør: Norsk Ornitologisk forening - Mandal lokallag **Tlf:** 993 83 035

MAI
ONSDAG
31**Folk og industri på Malmø**

En guidet tur om spennende industrihistorie på Malmø. Guidene er godt kjent og har med historiske foto for mimring og morsomme historier. Det blir mulighet for spørsmål og kjøp av kaffe ved en stopp innom Buen kulturhus.

Turlengde: Ca. 3 km på vei

Område: Malmø, Mandal

Møtested: Ved Eikaas (bensinstasjon) på Malmø

Tid: 17.00 **Naturlos:** Reidar Eeg, Edmund Berthelsen, Ivar Berge og Egil Gjerdal

Arrangør: Malmø, Skinsnes og Klevåsen velforening

JUNI
TORS DAG
01**Tur til Norehei i Åseral**

Fin ettermiddagstur, helt sør i Åseral. Vi går på skogsvei og sti til Norehei, som er et fint turmål - og en tur som passer for de fleste. Turstart i to puljer med hver sin turløder: kl. 16.40 (rolig tempo) - kl. 17.00 (vanlig tempo).

Turlengde: 10 km på vei og sti

Område: Mjåland, Åseral

Møtested: Fv. 455 - ved kryss inn til Rannidalsvegen

Tid: 16.40 eller 17.00 **Naturlos:** Kristine Forgard

Arrangør: ÅIL - Åseral idrettslag Tlf: 984 71 661

JUNI
TORS DAG
01**Vandring langs Prestebekken**

Turen går fra Kongsgårdbukta og følger Prestebekken forbi Garveriet. Snart møter vi bekken fra Vollevannet. Her lå det for over 2000 år siden en landsby.

Vi passerer kirkegården og ser ved Jegersberg rester etter industrieventyret på 1800-tallet. Vi raster ved Papirmøllervannet og får høre historier om papirmølla og virksomheten på Kalkheia. Hjemturen går via UiA.

Vi passerer to gravhauger og stedet hvor russefangeleiren lå. Turen avsluttes ved Oddernes kirke.

Turlengde: 5 km på vei og sti

Område: Kongsgård/Jegersberg, Kristiansand

Møtested: Sør Arena **Tid:** 18.00

Naturlos: Erik Peersen

Arrangør: Christianssands Byselskap Tlf: 996 95 197

JUNI
FREDAG
02**Grønn Gåtur**

Grønn Gåtur er en dugnad for å plukke søppel langs kysten. Rett etter turen inviterer vi politikere til si hva de har tenkt å gjøre med alt søppelet som finner veien til havet. I mars dukket det opp en reke med gummi-granulat i kjøttet. En hval strandet med 30 kg plast i magen. Vi vil gjøre noe med de enorme mengdene søppel som finner veien til havet. Bli med!

Turlengde: 1-3 km på sti og i ulendt terreng

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Grønt Senter **Tid:** 12.00

Naturlos: Mira Svartnes Thorsen

Arrangør: Klimaalliansen, Grønt Senter, DNT Sør, Odderøyas Venner, Kristiansand Kommune
Tlf: 468 22 337 **Pris:** Kaffe og vafler kan kjøpes for 20 kr.

JUNI
MANDAG
05**Gammel ferdselsvei i Iveland**

Vi følger en gammel ferdselsvei som idag er nesten helt gjengrodd. Det blir informasjon om lokalhistorie og gamle driftsformer i jord- og skogbruk. Turen går i delvis skogsterreng med innslag av noe myr. Godt fottøy anbefales.

Turlengde: 5 km på sti i og ulendt terreng

Område: Grosås, Iveland

Møtested: Grosås, ca. 3 km vest for Iveland/Birketveit

Tid: 11.00 **Naturlos:** Osmund Gaudestad

Arrangør: Osmund Gaudestad, Iveland kommune
Tlf: 908 85 201

JUNI
MANDAG
05**Tur i Herad fra Holmen til Skjoldal**

Turen går på heia med utsiktspunkter til fjord og gårder. Variert terreng med mange spor etter mennesker og hendinger. Det blir matpause i Skjoldal. Hvis noen ønsker blir det mulig å gå om Austad på returen - naturlos blir med. Turen går på god traktorvei uten store stigninger.

Turlengde: 9 km på vei og sti

Område: Heia øst for Drangsfjorden, Farsund

Møtested: Promenaden Liknes kl. 10.00, fyller privat-bilene. Turstart Holmen kl. 11.00 **Tid:** 11.00

Naturlos: Ragnvald Ofte og Anne-Berit Erfjord

Arrangør: Kvinesdal Historielag

Tlf: 476 63 159 / 416 96 220

JUNI
MANDAG
05**Vandretur langs Normannsvegen til Skogen**

Turen går langs den gamle ferdselvegen fra Øvre Ågedal til Skogen. Dette var byveg for folk i de bygder. Gården Skogen hadde skyss-stasjon, gjestgiveri og det blei holdt bank- og kommunestyremøter her fram til 1881. Ordfører Reidun Bakken deltar også på turen.

Turlengde: 6 km på sti

Område: Øvre Ågedal, Byremo, Audnedal

Møtested: Øvre Ågedal **Tid:** 11.00

Naturlos: Tor O. Brandsdal

Arrangør: Audnedal Historielag Tlf: 900 56 739

JUNI
MANDAG
05**Vandring og litt historie i kulturlandskapet i Ousdal**

Turen byrjar med friluftsgudsteneste kl. 11.00, oppmøte ved dammen i Ousdal. Skulle været bli dårleg, blir gudstenesta inne i redskapsbua til Håkon Sinnes. Etter gudstenesta er grillen varm, så ta med eigen grillmat. Etter maten vil naturlos Torleiv Ousdal ta oss med til stølen sin Myrstøl. Undervegs vil han fortelje litt historie frå området, om gardane i Ousdal og korleis folk levde her tidligare. Det blir og ein bitte liten avstikker for å sjå på ei gammal furu med ein innskripsjon frå 1791!

Turlengde: 2 km på sti

Område: Ousdal, Sirdal

Møtested: Ved dammen i Ousdal **Tid:** 11.00

Naturlos: Torleiv Ousdal **Arrangør:** Sirdal sokneråd
Tlf: 456 94 459

JUNI
TIRSDAG
06**Byvandring på Grim**

I fjor hadde vi rusletur på Grim, men Jan Henrik Munksgaard som er oppvokst i denne bydelen har enda mer han vil vise oss og fortelle om.

Turlengde: 3 km på vei

Område: Grim, Kristiansand

Møtested: Christiansands Møller (Mølla) **Tid:** 18.00

Naturlos: Jan Henrik Munksgaard

Arrangør: Vilhelm Krag Selskapet **Tlf:** 481 57 888

JUNI
TORSdag
08**Tur til Rofjeddet i Kyrkjebygd**

Flott, men bratt tur til Rofjedde, like nord for Kyrkjebygd sentrum. Turen går frå Minne på veg til Stabakka og vidare opp heia, delvis på sti. Frå toppen (688 moh.) er det flott utsikt! Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: kl. 17.40 (rolig tempo) - kl. 18.00 (vanlig tempo).

Turlengde: 5 km på sti og i ulendt terreng

Område: Kyrkjebygd, Åseral

Møtested: Minne kultursenter **Tid:** 17.40 eller 18.00

Naturlos: Kristine Forgard **Arrangør:** Åseral Idrettslag
Tlf: 984 71 661

JUNI
LØRDAG
10**Åpen friluftsdag i Kristiansand**

Åpen friluftsdag for alle. Mangfold av aktiviteter som: klatring, kajakk, sykkel, nærtur, natursti mm. Gratis arrangement.

Turlengde: 0-2 km på vei og sti

Område: Bystranda, Kristiansand

Møtested: Bystranda **Tid:** 12.00

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

JUNI
SØNDAG
11**Vandretur på den gamle anleggsveien fra Knaben til Rossevatn**

Vi går den gamle ferdselsveien mellom Knaben og Rossevatn, som ble brukt av anleggsarbeidere fra Eiken under gruvedriften på Knaben. Det vil bli busstransport fra Nøkland Bedehus til Knaben. Værforbehold. På grunn av buss må vi ha påmelding innen 4/6-17 til Arne Eiken 945 29 044 / Odd Åge Orthe 913 62 330.

Turlengde: Ca. 15 km i ulendt terreng

Område: Knaben/Rossevatn, Kvinesdal/Hægebostad

Møtested: Nøkland Bedehus **Tid:** 08.00

Naturlos: Arne Eiken

Arrangør: Eiken Sogelag, Hægebostad Sogelag

Tlf: 913 62 330 **Pris:** Busspenger

Ønsker påmelding!

JUNI
SØNDAG
11**Dybla - gården lengst nord i Songdalen**

Vandretur langs gårdsveg til Dybla (frflyttet gård). Tilbaketur om gården Hærås som har flott utsikt. Her tar vi matpause med medbrakt niste.

Turlengde: Ca. 4 km på vei

Område: Lengst nord i Finsland, Songdalen

Møtested: Vegkryss Finslandsvegen/Hærås/Dybla

Tid: 11.00 **Naturlos:** Lokalkjente

Arrangør: Finsland Historielag **Tlf:** 970 03 941

JUNI
SØNDAG
11**Dyrvatn strand & Tindefjedd**

Har du lyst til å oppleve Tindefjedd og det som kanskje er Åserals finaste «fjell-beach»? Då må du bli med på tur til Dyrevatn og Tindefjell! Me går frå dammane ved Nåvatn til Dyrevatn. Her er det mulig for familiar og andre som vil gå ein kort tur å «hoppe av» for ein lengre pause - dei som vil gå heile turen går fjellryggen opp til varden på Tindefjell (911 moh.) - med nydelig utsikt. Følg med på Idrettslagets heimeside/facebook frå 9. juni for verforbehold - eller ring turleder.

Turlengde: 2 km på sti og i ulendt terreng

Område: Eikerapen, Åseral

Møtested: Ved demningane, Nåvatn. Ta av fra fv. 455 mot Eikerapen. Opp på heia ved Skjerka. **Tid:** 11.00

Naturlos: Kristine Forgard

Arrangør: ÅIL - Åseral Idrettslag **Tlf:** 984 71 661

JUNI
SØNDAG
11**Friluftsgudsteneste i Åseral**

Friluftsgudsteneste på Homstøl. Tak med sitjeunderlag/stol. Etter gudstenesta syter bygdekvinnelaget for kyrkjekaffi kokt på bål, og kaker. Aashild Refsnes fortel om øygarden Homstøl.

Turlengde: 3,5 km på vei

Område: Vassbotnen, mellom Kylland og Kvåle, Åseral

Møtested: Berga - Kjør fv. 502 mellom Kvåle og fv. 455 nær Kylland. Frå fv. 502: følg skilt til Vassbotnen/Homsvassvegen. Følg Homsvassvegen 2 km til Berga.

Tid: 11.00: Naturlos går fra Berga. 12.00: Gudsteneste

Naturlos: Astrid Marie Engeli og Åshild Refsnes

Arrangør: Åseral sokneråd **Tlf:** 958 08 836

JUNI
SØNDAG
11**Kyststien fra Tusenårsstedet i Lindesnes**

En fin opplevelse langs kysten av Norges sydspiss. Turen går langs kupert fjell. Deltakere får turkart og gratis inngang på Lindesnes fyr.

Turlengde: Ca. 4 km i ulendt terreng

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Ved museumsbutikken, Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 905 32 432

Ønsker påmelding!

JUNI
SØNDAG
11**Bragdøyadagen**

Åpen kafé og aktiviteter for barn og voksne på kystkultursenteret. Kl. 12.00 starter en guidet tur i kulturlandskapet. Turen starter på kystkultursenteret og ender ved Thaulows hus hvor det er åpent hus, foredrag, musikk og kafé.

Turlengde: Ca. 3 km på sti

Område: Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Bragdøya kystkultursenter

Tid: Båt i skytteltrafikk fra Lumber mellom kl. 10.00 og 12.00 med retur mellom kl. 14.00 og 16.00.

Båt fra Auglandsbukta kl. 10.00, 11.00 og 12.00 med retur kl. 15.00 og 16.00. **Naturlos:** Helge Quidding

Arrangør: Bragdøya kystlag **Tlf:** 38 08 55 66

Pris: Båttransport t/r kr 50,-(v) / 25,-(b)

JUNI
SØNDAG
11**Tur i Jegersberg**

Bli med på tur i et av Kristiansands flotteste turområder. Turen går hovedsakelig langs lysløypa, men det er mulig det blir en avstikker til Gill og Sødalsmyra. Turen passer for alle og er rullestolvennlig.

Turlengde: 4-5 km på vei

Område: Jegersberg, Kristiansand **Møtested:** P-plassen v/Prestheiabanan **Tid:** 12.00 **Naturlos:** Astrid Marianne og Per Svein Staalesen

Arrangør: Norges Handikapforbund Kristiansand

Tlf: 926 53 393

JUNI
SØNDAG
11**Augusta Wergeland Vedøe**

Tur til Thaulows hus hvor Leiv Torstveit forteller om den glemte søster - Augusta Wergeland Vedøe - eldste dattera til Nicolay og Alette Wergeland. Det blir innslag med musikk og opplesning, hvor vi møter Augusta i tekster av Henrik og Camilla. Salg av kaker og drikke. Det vil bli en guidet tur fra kl. 12.00 som ender opp ved Thaulows hus ca. kl. 13.00.

Turlengde: 3 km på vei og sti

Område: Bragdøya, Kristiansand **Møtested/tid:**

Thaulows hus kl. 13.00. Båt til Bragdøya fra: Lumber fra kl. 10.00 til 12.00. Retur fra kl. 14.00 til 16.00 eller fra Augland kl. 10.00, 11.00 og 12.00. Retur kl. 15.00 og 16.00. **Naturlos:** Helge Quidding og Leiv Torstveit

Arrangør: Kulturgruppa Thaulows hus **Tlf:** 411 44 069

JUNI
SØNDAG
11**Familedag på Sveindal**

Vi møtes ved Hanekilen, der det blir mulighet for å prøve ulike aktiviteter: bl.a. kanopadling, fiske, natursti og bading. Vi fyrer opp bålpanne/grill og koker skikkelig «skaukaffi». Ta gjerne med grillmat/niste. Fiskeutstyr kan lånes.

Turlengde: 1 km på vei og sti

Område: Sveindal, Audnedal **Møtested:** P-plass ved skilt til Sveindal Museum, ca. 1 km vest for Sveindal-krysset. **Tid:** 13.00 **Naturlos:** Harald Solås mfl.

Arrangør: FLiR, Skogselskapet i Agder, Skogeierlag i Audnedal, Hægebostad og Åseral **Tlf:** 971 61 908

JUNI
TORSdag
15**Pikhei i Åseral**

Dette er ein vakker tur langt sør i Åseral. Det er ein del stigning til toppen (750 moh.) - men nydeleg utsikt til alle retningar. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: kl. 16.40 (rolig tempo) - kl. 17.00 (vanlig tempo).

Turlengde: 12 km på sti

Område: Kylland, Åseral **Møtested:** Ta av fra fv. 455 på Kylland, kjør ca. 5 km. mot Egså. Parkering ved Nev-dalen, mellom Lundemyr og Egså **Tid:** 16.40 eller 17.00

Naturlos: Kristine Forgard

Arrangør: ÅIL - Åseral Idrettslag **Tlf:** 984 71 661

JUNI
FREDAG
16**Grønn Gåtur**

Grønn Gåtur er en dugnad for å plukke søppel langs kysten. Rett etter turen inviterer vi politikere til si hva de har tenkt å gjøre med alt søppelet som finner veien til havet. I mars dukket det opp en reke med gummi-granulat i kjøttet. En hval strandet med 30 kg plast i magen. Vi vil gjøre noe med de enorme mengdene søppel som finner veien til havet. Bli med!

Turlengde: 1-3 km på sti og i ulendt terreng

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Grønt Senter **Tid:** 12.00

Naturlos: Mira Svartnes Thorsen

Arrangør: Klimaalliansen, Grønt Senter, DNT Sør, Odderøyas Venner og Kristiansand kommune
Tlf: 468 22 337

Pris: Kaffe og vafler kan kjøpes for 20 kr.

JUNI
SØNDAG
18**Tur på Knaben**

Guidet tur til gruveområdet Knaben, samt Knaben Fjellcamp ved Bergetjørn. Informasjon om ny DNT-hytte. Ta med niste og fiskestang, da det blir pause med fjellcampen

Turlengde: Ca. 10 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Knaben, Kvinesdal

Møtested: Kvinavegen parkering **Tid:** 11.00

Naturlos: Jan Rob **Arrangør:** Flekkefjord og Oplands Turistforening **Tlf:** 945 08 451

JUNI
SØNDAG
18**Randøydagen**

Østre Randøya er ei perle i Kristiansandsskjærgården. Dette gamle forsvarsområdet er nå tilrettelagt for allmennheten. Lag og foreninger har overtatt de gamle bygningene, og på Randøydagen vil flere av husene være åpne for besøkende. Det blir blant annet fiskekonkurranse, blomstervandring, friluftsgudstjeneste, omvisning og konsert i fjellanlegget. I vokterboligen blir det salg av kaffe, vafler, is og brus. Det kan bli endringer i aktiviteter og tidspunkter. Se www.midt-agderfriluft.no

Turlengde: 0-2 km på vei og sti

Område: Østre Randøya, Kristiansand

Møtested: Kongshavn for de som ønsker båtskyss. Parker v/Kringsjø skole 1,2 km nord for Kongshavn.
Tid: Gratis båtskyss mellom kl. 11.00 og 12.00 fra Kongshavn. Friluftsgudstjeneste kl. 12.00 ved Vokterboligen. Offisiell åpning av dagen ved Vokterboligen kl. 12.30. Retur båtskyss mellom kl. 15.30 og 16.30.

Naturlos/arrangør: Norges Jerger- og Fiskerforbund, Speiderne, skolene og barnehagene på Østsida, Zoologisk forening, Botanisk forening, Ornitologisk forening, Kirkens bymisjon, Randesund menighet, Kirkens Ungdomsprosjekt og Midt-Agder Friluftsråd
Tlf: 958 51 111

JUNI
SØNDAG
18**Skinnelangs Setesdalsbanen**

En historisk vandretur nær sporene til Setesdalsbanen fra Røyknes og videre i den gamle tømmerrenna ned til Grovane. Turen starter fra Røyknes stasjon kl. 14.00, hvor det er mulig å ankomme med Setesdalsbanen som har avgang kl. 13.00 fra Grovane. Fra Røyknes følges veien på østsiden av Otra hvor turen fortsetter i den fire kilometer lange tømmerrenna som krysser Setesdalsbanen og passerer den nedlagte kraftstasjonen ved Kringsjø og Paulen gård hvor det tas pause. Detaljer om turen vil bli annonsert på skinnelangs.no.

Turlengde: 10 km på vei og i tømmerrenne

Område: Røyknes **Møtested:** Røyknes stasjon for Setesdalsbanen **Tid:** 14.00 **Naturlos:** Erlend Garåsen
Arrangør: Skinnelangs **Tlf:** 913 80 968

JUNI
SØNDAG
18**Hekkende fugl på Lista**

Ornitolog Jonas Langbråten holder en kort presentasjon om Listas hekkfugler i Friluftsamfiet ved Slevdalsvann, og tar dere med på en safari i naturreservatet. Et begrenset antall kikkerter for utlån. Varighet ca. 2 timer.

Turlengde: 1,5 km på vei og sti

Område: Lista, Slevdalsvann naturreservat, Farsund

Møtested: P-plass til Slevdalsvann, Villaveien, Borhaug
Tid: 17.00 **Naturlos:** Jonas Langbråten

Arrangør: Besøkssenter våtmark Lista **Tlf:** 906 12 688

JUNI
SØNDAG
25**Fjellhagens dag**

Programmet omfatter gudstjeneste i Ljosland kapell, kunstnerisk innslag og vandring i Ljosland fjellhage.

Turlengde: 0,5 km på sti

Område: Ljosland fjellhage ved Ljosland fjellstove, Åsral **Møtested:** Ljosland fjellstove **Tid:** 11.00
Ljosland kapell, i fjellhagen ca. 12.30

Naturlos: Folk fra Agder naturmuseum og botaniske hage **Arrangør:** Ljosland fjellhage, Fylkeskultursjefen i Vest-Agder og Agder naturmuseum og botaniske hage
Tlf: 38 05 86 20

JUNI
SØNDAG
25**Vandretur til Vasland**

Me går frå Rudvodden på Gletne og inn Mørkeskog til dei nedlagte gardane på Vasland.

Turlengde: Ca. 3 km på sti og i ulendt terreng

Område: Gletne, Hægebostad

Møtested: Rudvodden, Gletne **Tid:** 13.00

Naturlos: John Fidjeland

Arrangør: Eiken sogelag og Hægebostad sogelag
Tlf: 924 94 704

JUNI
SØNDAG
25**Tur til Gluba**

Vi går fra Harkmark inn til det idylliske stedet Gluba, der det står en gapahuk åpen hele året. Vi håper å få med oss Antilde Vetnes, som kan fortelle mye spennende om hvordan folk levde her før i tida. Vi fyrer på ildstedet og koker kaffi. Ta gjerne med niste eller noe å varme over ilden. Det er også fint å bade eller fiske i vannet. Det blir tilbud om en litt lengre tur tilbake til utgangspunktet, eller man kan følge veien tilbake.

Turlengde: 5 km på vei og sti

Område: Harkmark, Mandal

Møtested: P-plass ved det gamle skolehuset/friområdet innerst i Harkmarkfjorden. Kjør ca. 700 m mot Ålo/Søgne fra krysset mot Tregde **Tid:** 13.00

Naturlos: Gunnar Fredriksen

Arrangør: Grunneier, ildsjeler i området og FLiR

Tlf: 922 82 696

JUNI
FREDAG
30**Kveldsvandring til Varnes fyr**

Vandring til Varnes fyr. Asbjørn Skøien forteller om Ingeborg los og dramaet som utspant seg på havet utenfor fyret. Taxi går fra Nordberg fort til Ellenes, og dernest er det transport til Varnes fort med Lister forsvarshistoriske forening.

Turlengde: 4 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Varnes-Ellenes, Farsund

Møtested: Nordberg fort **Tid:** 18.00

Naturlos: Asbjørn Skøien **Arrangør:** Vest-Agder-museet avd. Lista **Tlf:** 994 88 505

JULI
ONSDAG
05**Rosens Dag**

Omvisning i rosehagene ved Agder naturmuseum og botaniske hage. Salg av roser, stauder og roseprodukter. Ta med din vakreste rose og bli med i konkurransen om sommerens vakreste rose.

Turlengde: 0,5 km på vei

Område: Gimle, Kristiansand

Møtested: Agder naturmuseum og botaniske hage

Tid: 17.00 **Naturlos/arrangør:** Agder roseforum og

Agder naturmuseum og botaniske hage

Tlf: 992 45 970

JULI
LØRDAG
08**Tur til Skrivarknuten**

Tur til Skrivarknuten med litt historie om hvorfor det ble hetende Skrivarknuten. Dette er en vakker og variert tur på ca. 5 timer tur/retur i rolig tempo. Det blir lagt opp til en tur innom «Gluggen-hytta» for litt pause.

Turlengde: 11 km på sti og i ulendt terreng

Område: Bortelid, Åseral

Møtested: Bortelid Skisenter **Tid:** 10.00

Naturlos: Nina Ludwig **Arrangør:** Bortelid Utmarkslag

Tlf: 980 48 423

JULI
SØNDAG
09**Friluftsgudstjeneste på Sundet, Ytre Øydnavann**

Det blir gudstjeneste kl. 12.00. Fine bade- og turmuligheter i området før og etter gudstjenesten (hvis været er for dårlig blir gudstjenesten i Konsmo kirke kl. 12.00).

Turlengde: 0,1 km på vei

Område: Sundet friluftsområde, Audnedal

Møtested: Sundet, 7 km nord for Konsmo sentrum.

Følg fv. 460 **Tid:** 12.00 **Naturlos:** Britt Dalan

Arrangør: Konsmo menighetsråd **Tlf:** 911 09 509

JULI
SØNDAG
30**Nydelig fjelltur med Olsokgudsteneste på Kvinen**

Velkommen til ein flott fjelltur i Øvre Sirdal, langsmed traséen til riksveg 10 som aldri blei bygd. Framme ved Kvinen vert det tradisjonen tru Olsokgudsteneste kl. 12.30 ved turisthytta eller like i nærleiken, ved hytta til Gerd og Einar Kvinen. Været avgjer staden. Det vert kollekt til KRIK.

Turlengde: 6 km på sti

Område: Tjørhom, Øvre Sirdal, Sirdal

Møtested: P-plass Donsen, Solheimsdalen, Øvre Sirdal.

Innkøyring frå Tjørhom. **Tid:** 09.30

Naturlos: Johannes Tjørhom Hompland

Arrangør: Sirdal Historielag og Sirdal sokneråd

Tlf: 994 04 344

JULI
SØNDAG
30**Paxstien på Tåkelurens dag**

En flott opplevelse på østsida av fyret hvor en får utsikt over hele sydspissen og mot Ryvingen fyr. Turen starter ved Paxmonumentet. Deltakere får turkart og gratis inngang på Lindesnes fyr.

Turlengde: Ca. 3 km i ulendt terreng

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Ved museumsbutikken, Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 905 32 432

Ønsker påmelding!

AUGUST
LØRDAG
12**Topptur til Knabekniben**

Åpning av ny merket sti til Knabekniben (786 moh.). Turen er krevende med bratt terreng. Ta med nistepakke.

Turlengde: Ca. 5 km i ulendt terreng

Område: Knaben, Kvinesdal

Møtested: Øvre Knaben Gård **Tid:** 14.00

Naturlos: Leif Hunsbedt og Marianne Haugland

Arrangør: Flekkefjord og Oplands Turistforening

Tlf: 945 08 451

AUGUST
SØNDAG
13**Ordførerens tur i Hægebostad: Barnevandrerstien fra Årlia til Snartemo**

Historisk vandring på barnevandrerstien fra Årlia i Kvinesdal til Bautaparken på Snartemo. Det er begrensede parkeringsmuligheter ved stiens start i Årlia, og det blir derfor satt opp buss fra Bautaparken. Terrenget er åpen myr, skogholt og fine fjellvann. Ta med nistemat og godt fottøy. Anslått tid for barnefamilier 5-7 timer.

Turlengde: 11 km på vei og sti

Område: Kvinesheia, Hægebostad

Møtested: Bautaparken på Snartemo **Tid:** Kl. 09.30 går

buss fra Bautaparken. Avgang ca. kl. 10.00 fra Årlia

Naturlos: Rune Eikeland og Margrethe Handeland

Arrangør: Hægebostad kommune og Lister Friluftsråd

Tlf: 977 09 901 **Pris:** Buss 50 kr pr. pers.

AUGUST
SØNDAG
13**Vestheia - Kvinesdal**

Turen går på heia mellom Gyland og Kvinesdal. Her er nye veier brukt ved renovering av kraftlinjer. Vi skal delvis følge eldre ferdselsveier mellom Grøtteland i Gyland forbi nedlagte gårder i Kvinesdal og ned om Kleiven til Ytre Egeland. Det blir parkering her og buss går til start på fotturen på Gylandsida.

Turlengde: 11 km på vei og sti

Område: Heia mellom Gyland og Kvinesdal, Flekkefjord

og Kvinesdal **Møtested:** Privatbiler kan møte på

Promenaden kl. 10 og kjøre til bunnen av Kleiva

(Kleivsvegen). Buss herfra kl. 10.15 **Tid:** 10.00

Naturlos: Randi Reiersen og Petter Svindland

Arrangør: Kvinesdal Historielag **Tlf:** 930 35 803

Pris: Busspenger

AUGUST
SØNDAG
13**Tur fra Skeibrok-Jørstad Meberg**

Tur på gjengrodde stier over den gamle gangveien fra Skeibrok-Jørstad Meberg og tilbake.

Turlengde: 4 km på vei og sti

Område: Nordberg-Jørstad-Meberg, Farsund

Møtested: Nordberg fort **Tid:** 12.00

Naturlos: Ernst Mathiassen

Arrangør: Vest-Agder-museet avd. Lista

Tlf: 452 29 527

AUGUST
TIRSDAG
15**Festningsanlegget på Rosseland**

Historisk tur til forsvarsverkene fra 1. og 2. verdenskrig ved Kai Erland. Dette er en kort tur som går langs en skogsbilvei. Turen passer for alle. I etterkant av guidet tur kan interesserte fortsette turen langs tyskerveien på egenhånd.

Turlengde: Ca. 1 km på vei

Område: Rosseland, Songdalen kommune

Møtested: Rosseland gård **Tid:** 18.00

Naturlos: Kai Erland **Arrangør:** Songdalen kommune

Tlf: 932 85 728

AUGUST
SØNDAG
20**Tur til Myhola**

Myhola var en flott heigård som etterhvert ble fraflyttet. Turen tar ca. 3 timer tur/retur.

Turlengde: 6 km på sti

Område: Bortelid, Åseral

Møtested: Bommen v. Beinsvatn, ca. 8 km nord for

Bortelid. **Tid:** 10.00 **Naturlos:** Kari Røynlid

Arrangør: Bortelid Utmarkslag **Tlf:** 901 29 245

AUGUST
SØNDAG
20**Den årlige turen med Bjelland IL og soknerådet**

Turen går på grusvei inn til Bjenndalen, hvor det blir sports andakt, historikk og natursti. Norges første kvinnelige ordfører kom fra dette stedet.

Turlengde: Ca. 3 km på vei

Område: Bjerland - Røynesdal, Marnardal

Møtested: Ved bommen til Røynesdal **Tid:** 11.00

Naturlos: John Hjemlestad

Arrangør: Bjelland IL og Marnardal sokneråd

Tlf: 900 43 023

AUGUST
SØNDAG
20**Hellevigadagen**

Helleviga er en del av Friluftsparken i Søgne og er et svært mye benyttet friluftsområde i Søgneskjærgården. Hellevigadagen er en aktivitetsdag for alle med spennende aktiviteter som blant annet fiskekonkurranse, kast med fluestang, orientering, livet i fjæra, natursti og baking i steinovn. Kaféen vil være åpen. For mer informasjon se www.midt-agderfriluft.no

Turlengde: 0,5 - 2 km på vei og sti, avhengig av hva man velger å gjøre. **Område:** Helleviga, Søgne
Møtested: Helleviga **Tid:** 12.00-16.00
Naturlos/arrangør: Midt-Agder Friluftsråd, Kristiansand Jeger- og fiskerforbund, Søgne og Songdalen Orienteringsklubb, Søgne Dykkerklubb, Handikaplaget Kristiansand, Røde Kors Søgne og Kari Kleivset mfl.
Tlf: 958 51 111

AUGUST
ONSDAG
23**Sopptur til Strai**

Dette blir en guidet sopptur, med flere soppsakkyndige og soppkontroll.

Turlengde: 2 km på vei og sti
Område: Strai, Kristiansand
Møtested: Ved starten av lysløypa på Strai
Tid: 18.00 **Naturlos:** Marianne Haugen og Taale Bryhni
Arrangør: Vest-Agder sopp- og nyttevekstforening, «Blomkålsoppen» **Tlf:** 977 08 868

AUGUST
FREDAG
25**Grønn Gåtur**

Grønn Gåtur er en dugnad for å plukke søppel langs kysten. Rett etter turen inviterer vi politikere til si hva de har tenkt å gjøre med alt søppelet som finner veien til havet. I mars dukket det opp en reke med gummi-granulat i kjøttet. En hval strandet med 30 kg plast i magen. Vi vil gjøre noe med de enorme mengdene søppel som finner veien til havet. Bli med!

Turlengde: 1-3 km på sti og i ulendt terreng
Område: Odderøya, Kristiansand
Møtested: Grønt Senter **Tid:** 12.00
Naturlos: Mira Svartnes Thorsen
Arrangør: Klimaalliansen, Grønt Senter, DNT Sør, Odderøyas Venner og Kristiansand kommune
Tlf: 468 22 337
Pris: Kaffe og vafler kan kjøpes for 20 kr.

AUGUST
FREDAG
25**Flaggermustur**

De tilhører kanskje den dyregruppa de fleste av oss kjenner minst til. Men ett enkelt dyr kan spise mange tusen mygg på ei natt. Se dem jakte - hør deres skrik! Ta gjerne med egen lykt. Morsomt for hele familien. Turen tar ca. 1,5 time.

Turlengde: 2 km på sti
Område: Søgne videregående skole, Søgne
Møtested: Parkeringa ved Søgne gamle prestegård
Tid: 22.00 **Naturlos:** Roar Solheim
Arrangør: Agder naturmuseum og botaniske hage
Tlf: 38 05 86 20

AUGUST
SØNDAG
27**Kanotur på Ogge med Barnas Turlag**

Tradisjonen tro blir det kanopadling på Oggevatn med Barnas Turlag i år også. Det blir kort innføring i kanopadleteknikk, litt padleorientering, øyhopping og grilling.

Område: Oggevatn, Iveland
Møtested: Ogge Gjestehjem **Tid:** 11.00
Naturlos: DNT Sør **Arrangør:** DNT Sør, Barnas Turlag
Tlf: 38 12 07 50 **Pris:** Kr 100,- pr person eller makspris på kr 300,- pr familie. Dette dekker kanoleie.
Ønsker påmelding!

AUGUST
SØNDAG
27**Speidergudstjeneste på Paulen**

Generasjonsgudstjeneste med speideren på Paulen. Man kan gå tømmerrenna opp eller ta tog fra Grovane stasjon kl. 11.00. Etter gudstjenesten er det grilling, leker og speideraktiviteter. Velkommen store og små.

Turlengde: 1-5 km på vei og i tømmerrenne

Område: Paulen, Iveland og Vennesla

Tid: 12.00 **Naturlos:** Berit Åsan

Arrangør: Vennesla menighet og speideren i Vennesla
Tlf: 984 51 753

AUGUST
SØNDAG
27**Kulturvandring i Lyngdal sentrum**

En reise i tid fra Paulsens hotell via Berge Gård til Kulturlåven, Fjøs-galleriet på Bergsager. Historier om bl.a. engelske lakselorder, om Lyngdals opprinnelse og hvor kommunens første offisielle kommunestyremøte ble avholdt. Turen passer for alle. Det blir salg av enkel mat.

Turlengde: 2,5 km på vei

Område: Lyngdal sentrum, Lyngdal

Møteplass: Paulsens Hotell **Tid:** 14.00

Naturlos: Åse Marie Leksbo

Arrangør: Lyngdal Historielag **Tlf:** 997 48 391

AUGUST
SØNDAG
27**Vadefugler på Listastrendene**

Ornitolog Jonas Langbråten holder en kort presentasjon om rastende vadefugler på Lista og tar dere med på en vandring langs kyststien mot Kviljoødden. Et begrenset antall kikkerter for utlån. Varighet ca. 2 timer.

Turlengde: 3-4 km på sti og i ulendt terreng

Område: Østhasselstrand-Kviljo, Farsund

Møteplass: P-plass ved formidlingsbygg i Fuglevika, Østhasselstrand **Tid:** 17.00

Naturlos: Jonas Langbråten

Arrangør: Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

SEPT.
SØNDAG
03**Høsttur på Fjellstien**

En flott tur med en fantastisk utsikt mot både vest og øst. Alle deltakere får turkart og gratis inngang på Lindesnes fyr.

Turlengde: Ca. 5 km på sti

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Ved museumsbutikken, Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 905 32 432

Ønsker påmelding!

SEPT.
SØNDAG
03**Kom Deg Ut Dagen i Mandal**

Bli med Barnas Turlag Mandal på tur til topps på Årevarden på den nasjonale «Kom deg ut dagen». Mandal har skapt en tradisjon om at denne dagen feires på tur. Bli med på folkefest.

Turlengde: 2 km på sti

Område: Hålandsheia, Mandal

Møtested: P-plass i svingen av Hålandsbakken

Tid: 11.00

Naturlos: Anne Berit Andøl og Marianne Thilden

Arrangør: DNT Sør, Barnas Turlag Mandal

Tlf: 913 18 790

SEPT.
SØNDAG
03**Morsfjellet i Kvås**

Turen er 6 km lang og går til en fin utsiktsplass over Vemestad.

Turlengde: 6 km på sti og i ulendt terreng

Område: Kvås, Lyngdal

Møtested: Fra Lyngdal kjører du 10 min. mot Eiken.

På Vemestad tar du av fra fv. 43, over brua til fv. 461 og opp bakkene mot Kvinesdal. Kjør til stor fin p-plass på toppen av bakkene. **Tid:** 11.00

Naturlos: Gjert Caspersen + kjent mann

Arrangør: FOT og Austad Historielag **Tlf:** 993 68 323

SEPT.
SØNDAG
03**«Soppens Dag», sopptur til Sjøsandén og Furulunden**

Vi markerer Soppens Dag med sopptur fra hovedinngangen til Sjøsandén camping. Ta med mat og drikke. Det blir soppkontroll ved drivhuset ved Risørbank kl. 13.00-14.00.

Turlengde: 1,5 km på vei og sti

Område: Sjøsandén, Furulunden, Mandal

Møtested: Hovedinngangen til Sjøsandén Camping

Tid: 11.30

Naturlos: Kari Rasmussen og Hilde Johannessen

Arrangør: Vest-Agder sopp- og nyttevekstforening,

«Blomkålsoppen» **Tlf:** 951 12 926

SEPT.
SØNDAG
03

Kom Deg Ut Dagen på Bragdøya

Alle er hjertelig velkomne til turdag med DNT Sør på Bragdøya. Du kan blant annet bli med på kanopadling, klatring, natursti og mye annet morro. Båtskyss fra kl. 11.00.

Turlengde: 1 km på sti

Område: Bragdøya, Kristiansand

Møtested: Båtskyss kl. 11.00 fra Auglandsbukta, Vågsbygd

Tid: 12.00

Naturlos/arrangør: DNT Sør Tlf: 38 12 07 50

SEPT.
SØNDAG
03

Rundtur fra Sjølingstad

Oppmøte på Sjølingstad Uldvarefabrik. Rundturen går fra den gamle Sjølingstadveien til Valle sogn, Tredal. Derfra går vi den gamle postveien. Ved Hegerstad tar vi en rast - husk matpakke. Vi går via Skibåsknotten tilbake til museumsfabrikken. Turen tar ca. 3 timer.

Turlengde: 6-7 km på vei og sti

Område: Sjølingstad, Lindesnes

Møtested: Sjølingstad Uldvarefabrik Tid: 12.00

Naturlos: Tor Madsen

Arrangør: Sjølingstad Uldvarefabriks venner, Sjølingstad Uldvarefabrik Tlf: 38 25 60 23

SEPT.
SØNDAG
03

Soppdag

På Agder naturmuseum vil det være utstilling av sopp, smaksprøver, tilbud om soppkontroll, tips til soppplukkere og konkurranse for hele familien.

Område/møtested: Agder naturmuseum og botaniske hage, Kristiansand Tid: 12.00

Naturlos: Soppsakkyndige

Arrangør: Agder naturmuseum og botaniske hage, Vest-Agder Sopp- og nyttevekstforening Tlf: 38 05 86 20

SEPT.
SØNDAG
03

Sopp og bærtur med 4H

Lokalkjent guide tar oss med på en to timers tur i nærområdet på jakt etter sopp, bær og annet spiselig i naturens spiskammers.

Turlengde: 4 km på sti

Område: Holum, Holum Møtested: Lindland gård

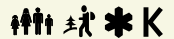
Tid: 12.00 Naturlos: Lokalkjent

Arrangør: 4H Vest-Agder Tlf: 906 68 003

SEPT.
SØNDAG
03

Tjuvheddaren

Tjuvheddaren er ei samling store steinar som vart liggande att her etter istida. Både dyr og menneskje har nok søkt ly her i tidlegare tider, og etter saga budde her folk på 1860-70 talet som livnæra seg av å stela mat og anna frå gardane nede i dalen.

Turlengde: 4 km på sti

Område: Sveindal, Audnedal

Møtested: Smedsland. Følg skilt fra fv. 42 - 1 km vest for Sveindalkrysset Tid: 13.00

Naturlos: Arne Georg Smedsland

Arrangør: Grindheim Mållag Tlf: 479 48 100

SEPT.
SØNDAG
03

Åna-Sira - fra Midtbø til Roligheten

Turen starter fra nedlagte Åna-Sira skole med litt skolehistorie og går videre forbi Ystebø - den største gården i gamle Hidra kommune. Vi får høre om tidligere tiders fiskerier og drift av fiskemottak, makrellag og ishush, og om ulykken med D/S «Christiania», hendelser fra 2. verdenskrig osv.

Turlengde: Ca. 4 km på vei

Område: Åna-Sira, Flekkefjord

Møtested: Åna-Sira skole (ta av rv. 44, skilt til Roligheten). Parkering ved skolen. Tid: 13.00

Naturlos: Asbjørn Kittelsen

Arrangør: Flekkefjord Historielag Tlf: 952 04 028

SEPT.
TORS DAG
07

Skoræ - Til topps i Åseral

Skoræ- så høgt du kan koma i Åseral (1041 moh.) - og Norges sørlegaste fjell over 1000 m. Store deler av terrenget er over skoggrensa, så i klart ver er dette ein tur med flott utsikt! Turen går fra Farevatn - først på grusveg, deretter på sti som er ganske lett å gå, sjølv om det er ein del stigning. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: kl. 16.40 (rolig tempo) - eller kl. 17.00 (vanlig tempo).

Turlengde: Ca. 10 km på vei og sti

Område: Ljosland, Åseral **Møtested:** Farevatn

Tid: 16.40 eller 17.00 **Naturlos:** Kristine Forgard

Arrangør: ÅIL - Åseral Idrettslag **Tlf:** 984 71 661

SEPT.
FREDAG
08

Grønn Gåtur

Grønn Gåtur er en dugnad for å plukke søppel langs kysten. Rett etter turen inviterer vi politikere til si hva de har tenkt å gjøre med alt søppelet som finner veien til havet. I mars dukket det opp en reke med gummi-granulat i kjøttet. En hval strandet med 30 kg plast i magen. Vi vil gjøre noe med de enorme mengdene søppel som finner veien til havet. Bli med!

Turlengde: 1-3 km på sti og i ulendt terreng

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Grønt Senter **Tid:** 12.00

Naturlos: Mira Svartnes Thorsen

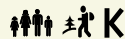
Arrangør: Klimaalliansen, Grønt Senter, DNT Sør, Odderøyas Venner og Kristiansand kommune

Tlf: 468 22 337

Pris: Kaffe og vafles kan kjøpes for 20 kr.

SEPT.
SØNDAG
10

Topptur til Berefjell

Vi samles på Ranestad og følger kjerrevei til Landsverktjønna og videre til Berefjell. Kulturminne ved Landsverktjønna. Flotte utsiktspunkter fra Berefjell.

Turlengde: 7 km på sti

Område: Ranestad - Vatnestrøm, Iveland

Møtested: Ranestad, ca. 5 km vest for Vatnestrøm

Tid: 11.00 **Naturlos:** Torstein Bærheim

Arrangør: Iveland kommune, Torstein Bærheim

Tlf: 412 43 828

SEPT.
SØNDAG
10

Tur til «Knuden», Hestheia og Nøkkheia

«Knuden» ble sett på som et arkitektonisk mesterverk da den ble bygget i 1920-årene. På Hestheia står det et fallossymbol. På Nøkkheia går vi forbi den spesielle Nøkkjønna, som ligger som ei skål på fjellplatået. Siste del av turen går på postveien som ble bygget ca. år 1800. Den nye E39 er planlagt å gå gjennom dette området.

Turlengde: 6 km på sti og i ulendt terreng

Område: Suvatne, Mandal

Møtested: P-plass ved Knuden, 200 m. øst for Døle bru

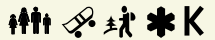
Tid: 11.00 **Naturlos:** Einar Myrseth og Ole Bertil Madsen

Arrangør: Seniorgruppa Mandal **Tlf:** 971 89 292

SEPT.
SØNDAG
10

Bygdeborgen på Geitefjellet

På Geitefjellet ligger det en bygdeborg som stammer fra tidsrommet 100-600 e.Kr. Per Christian som er arkeolog og avdelingsleder på Lista museum forteller om tiden da borgen var i bruk, og hvem eierne kan ha verget seg for, samt hvorfor.

Turlengde: 4 km på sti og i ulendt terreng

Område: Geitefjellet, Farsund

Møtested: P-plassen ved avkjørselen til Lomsesanden

camping **Tid:** 12.00 **Naturlos:** Per Christian Burhol

Arrangør: Vest-Agder-museet avd. Lista

Tlf: 971 68 653

SEPT.
SØNDAG
10

Søgne Elvefestival

Søgne Elvefestival er et arrangement hvor lag og foreninger inviteres til å vise seg frem med stand eller aktivitet. Målet er å aktivisere publikum og å gi dem en smakebit av hva de forskjellige lag og foreninger driver med.

Turlengde: 2 km på vei

Område: Søgne gamle prestegård, Søgne

Møtested: Søgne gamle prestegård **Tid:** 12.00

Arrangør: Søgne Klatreklubb, Søgne Sjøspeider, Søgne skiklubb, Søgne skolemusikkorps, Songvår fyrs venner og Søgne Hagelag, Venneforeningen for Søgne gamle prestegård, Søgne Frivilligsentral og Søgne videregående skole **Tlf:** 482 95 812

SEPT.
SØNDAG
10

Sopptur i Baneheia

Vi ser etter sopp i Baneheia. Tur med soppkontrollør.

Turlengde: 2 km på vei og sti

Område: Baneheia, Kristiansand

Møtested: Fant Olsens stykke **Tid:** 13.00

Naturlos: Bente Skrøvje og Åse Voreland

Arrangør: Vest-Agder sopp- og nyttevekstforening,
«Blomkålsoppen» **Tlf:** 996 95 642

SEPT.
SØNDAG
10

Folk og industri på Malmø

En guidet tur om spennende industrihistorie på Malmø. Guidene er godt kjent og har med historiske foto for mimring og morsomme historier. Det blir mulighet for spørsmål og kjøp av kaffe ved en stopp innom Buen kulturhus.

Turlengde: Ca. 3 km på vei

Område: Malmø, Mandal

Møtested: Ved Eikaas (bensinstasjon) på Malmø

Tid: 17.00 **Naturlos:** Reidar Eeg, Edmund Berthelsen, Ivar Berge og Egil Gjerdal

Arrangør: Malmø, Skinsnes og Klevåsen velforening

SEPT.
TORS DAG
14

Glomsdalsfjeddett i Åseral

Turen til Glomsdalsfjeddett går på vei og sti. Dette er ein tur som kjennes i låra - og byr på ein flott utsikt over Kyrkjebygd! Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: 16.40 (rolig tempo) - eller 17.00 (vanlig tempo).

Turlengde: 5 km på vei og sti

Område: Kyrkjebygd, Åseral

Møtested: Åsland i Kyrkjebygd - forbi kyrkja og rådhuset, hald til venstre etter brua.

Tid: 16.40 eller 17.00 **Naturlos:** Kristine Forgard

Arrangør: ÅIL - Åseral Idrettslag **Tlf:** 984 71 661

SEPT.
LØRDAG
16

Lordehytta - 105 år

Langt inne i den flotte fjellheimen ligger den storslagne Lordehytta, bygget av Lord Salvesen - ferdig i 1912. Siden det er jubileum vil hytteier åpne dørene, og det blir mulig å kikke inn! Utenfor hytta blir det servert bålkaffi og gode historier. NB! Dette er en lang og krevende tur med mye stigning og en del myr. Du trenger brukbar form og godt fottøy, samt fornuftige klær. Traséen er ikke permanent merket, det er viktig at alle som går turen holder seg på stien og i nærheten av gruppa. Turen kan bli avlyst ved dårlig værvarsel - spesielt ved tåke.

Turlengde: 25 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Røysland, Vestheia, Åseral

Møtested: P-plass på Røysland - 6 km. nord for Kyrkjebygd, følg skilt mot Ljosland **Tid:** 08.30

Naturlos: Oddmund Ljosland mfl.

Arrangør: Åseral kommune og FLiR

Tlf: 971 61 908

SEPT.
SØNDAG
17

Familiedag i Romsviga

Familiedag i Romsviga med aktiviteter for alle: lek og aktiviteter i fjæra og rundt husene, trekking av garn m.m. Ta med vest til barna. Kåseri, kafé og guidet vandretur.

Turlengde: Ca. 0-3 km på sti og i ulendt terreng

Område: Romsviga / Helleviga, Søgne

Møtested: Romsviga **Tid:** 11.00

Naturlos: Midt-Agder Friluftsråd

Arrangør: Naturvernforbundet i Søgne, Midt-Agder Friluftsråd, Søgne Kystlag, Søgne Historielag og Romsvigas venner **Tlf:** 926 60 643

SEPT.
SØNDAG
17

Ti På Topp - fellestur Havsyn

Toppvert og naturlos viser vei til en av årets utvalgte topper. Havsyn er som navnet tilsier en topp med god utsikt over skjærgården i Lillesand og Kristiansand. Se mer på - tipåtopp.no

Turlengde: 7 km på vei og sti

Område: Dønnestad, Kristiansand

Møtested: Dønnestad Idrettspark **Tid:** 11.30

Naturlos: Toppvert Ti På Topp

Arrangør: Ti På Topp - Vest-Agder Bedriftsidrettskrets og samarbeidspartnere **Tlf:** 38 25 41 20

SEPT.
TORS DAG
21

Til topps på vakre Bortelid!

Me møtes ved skisenteret og tek turen til eit formidabelt utsiktspunkt oppe på heia. Ein del stigning i starten av turen. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: kl. 16.40 (rolig tempo) - eller kl. 17.00 (vanlig tempo)

Turlengde: 7 km på sti

Område: Bortelid, Åseral

Møtested: Bortelid Skisenter **Tid:** 16.40 eller 17.00

Naturlos: Kristine Forgard

Arrangør: ÅIL - Åseral Idrettslag **Tlf:** 984 71 661

SEPT.
SØNDAG
24

Trotto-hytta

Vi går til Trotto, vår flotte hytte på Heimdalsheia. Pakk sekken med mat og termos og bli med på en tur i åpent og variert terreng.

Turlengde: Ca. 8 km på vei og sti

Område: Heimdalsheia, Birkenes

Møtested: Tomta i Lillesand **Tid:** 10.00

Naturlos: Reidun S. Forbes

Arrangør: Lillesand og omegn turistforening
Tlf: 936 00 324

SEPT.
SØNDAG
24

Tur til Dvalåsheia ved Ålo i Søgne

Tur fra Lastad grendehus gjennom gammelt kultur-landskap til Dvalåsheia 101 moh. Retur tilbake til Lastad kan eventuelt forlenges for de som ønsker det.

Turlengde: 5 km på sti

Område: Lastad - Dvalås, Søgne

Møtested: Lastad Grendehus, Lastadveien 29

Tid: 11.00 **Naturlos:** Thor Borø

Arrangør: Søgne Kystlag **Tlf:** 995 53 430

SEPT.
TORS DAG
28

Masta på Lognefjedde

Årets siste «torsdagstur» med ÅIL går til det flotte og tradisjonelle turmålet «Masta» på Lognefjellet - med formidabel utsikt over Kyrkjebygd. God stigning, men greit å gå. Turstart i to puljer med kvar sin turleiar: kl. 16.30 (rolig tempo) - eller kl. 16.50 (vanlig tempo).

Turlengde: 7 km på vei og sti

Område: Kyrkjebygd, Åseral

Møtested: Kaddebergsbrua - like sør for Kyrkjebygd sentrum **Tid:** 16.30 eller 16.50

Naturlos: Kristine Forgard

Arrangør: ÅIL - Åseral Idrettslag **Tlf:** 984 71 661

OKT.
SØNDAG
01

Høsttrekket på Lista fyr

Kort informasjon om Lista Fuglestasjon sitt arbeid. Bildeforedrag ved ornitolog Jonas Langbråten med påfølgende vandring til Sjøfuglbua for observasjon med teleskop og vandring med kikkert i området rundt fyrstasjonen. Et begrenset antall kikkerter og teleskop for utlån. Varighet ca. 2 timer.

Turlengde: 1-2 km på vei og sti

Område: Lista, Farsund

Møtested: Infosenteret på Lista fyr **Tid:** 12.00

Naturlos: Jonas Langbråten

Arrangør: Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

OKT.
SØNDAG
08

Tur i Spind

Tur langs gamle veier og stier som tar oss til fire gårder i østre del av Spind. Vi får høre om natur, kulturminner og gammel kystkultur.

Turlengde: 4 km på vei, sti og i ulendt terreng

Område: Tranevåg - Fidje - Østre Hovden - Viestad -

Tranevåg, Farsund **Møtested:** Tranevåg

Tid: 13.00

Naturlos: Hans Ivar Nilsen og Theis Martin Theisen

Arrangør: Spind Historielag **Tlf:** 906 43 188

OKT.
SØNDAG
15

Nærtur for voksne - Torsteinsneset

På denne turen kommer vi helt ut til Vestergapet. På veien går vi gjennom både kystlandskap og skogsområder. Det er en del kultur og historiske steder å legge merke til på veien. Er vi heldige blåser det godt denne dagen, da kan vi «lene» oss på vinden på toppen av neset.

Turlengde: 7 km på sti

Område: Torsteinsneset, Kristiansand

Møtested: P-plassen for friområdet på Kroodden

Tid: 11.00 **Naturlos:** Øivinn Bruce

Arrangør: DNT Sør **Tlf:** 916 98 650

OKT.
SØNDAG
15**Ti På Topp - fellestur Årosveden**

Toppvert og naturlos viser vei til en av årets utvalgte topper. Vi skal til en historerik og velkjent topp i Sogneskjærgården. Turen går fra Langenes skole og vi følger kystlandskapet utover til selve «veden». Se mer på - tipatopp.no

Turlengde: 6 km på vei og sti

Område: Åros i Søgne

Møtested: Parkering v/Langenes skole, fv. 456

Tid: 11.30 **Naturlos:** Toppvert Ti På Topp

Arrangør: Ti På Topp - Vest-Agder Bedriftsidrettskrets og samarbeidspartnere **Tlf:** 38 25 41 20

OKT.
SØNDAG
22**Barnas Turlag på topptur til Hellerstønuten**

Spennende og variert tur der målet er Bymarkas høyeste topp på 166 moh. Vi går på grusvei, krokete stier, gamle steinsatte trapper og bestiger Hellerstønuten. Underveis leter vi etter gamle hellere på spor etter røverhistorier.

Turlengde: 4 km på sti

Område: Baneheia, Kristiansand

Møtested: Frivillighetens hus på Eg **Tid:** 11.00

Naturlos/arrangør: DNT Sør **Tlf:** 38 12 07 50

NOV.
SØNDAG
05**Hisåsen rundt med Barnas Turlag Mandal**

Bli med på søndagstur rundt Hisåsen. Dette er en litt lengre tur på ca. 6 km.

Turlengde: 6 km på sti

Område: Hisåsen, Mandal

Møtested: Enden av Skjebstadveien **Tid:** 11.00

Naturlos: Kyrre Sæteren og Marianne Thilden

Arrangør: DNT Sør, Barnas Turlag Mandal

Tlf: 480 36 190

NOV.
SØNDAG
05**Smak på Lindesnesnaturen**

En tur med utgangspunkt fra Lindesnes fyr og med mulighet for å besøke arrangementet «Smak og sans» etter turen. Alle deltakere får turkart og gratis inngang på Lindesnes fyr.

Turlengde: Ca. 3 km på sti og i ulendt terreng

Område: Lindesnes fyr, Lindesnes

Møtested: Ved museumsbutikken, Lindesnes fyr

Tid: 11.00 **Naturlos:** Kjell Olsen

Arrangør: Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum

Tlf: 905 32 432 **Ønsker påmelding!**

NOV.
SØNDAG
26**Barnas Turlag - Reflekstur til Kalkheia**

Høstmørket gir spennende muligheter for litt annerledes turer. Denne gangen skal vi ut til utsiktspunktet på Kalkheia i Jegersberg i Kristiansand. Underveis på turen skal vi innom «Olle Bolle» sin hule og ellers bevege oss på fine skogstier opp til toppen av kalkheia. Noen enkle mørkeaktiviteter på toppen hvor vi også fyrer bål.

Turlengde: 4 km på sti

Område: Jegersberg, Kristiansand

Møtested: Hokus Pokus barnehage ved UiA

Tid: 16.00 **Naturlos/arrangør:** DNT Sør

Tlf: 38 12 07 50

DES.
SØNDAG
03**Overvintrende fugl på Lista**

Kort presentasjon av overvintrende fugl på Lista ved ornitolog Jonas Langbråten. Påfølgende vandring langs Lomsebukta og rundt Einarsneset for observasjon med kikkert og teleskop. Et begrenset antall kikkerter for utlån. Varighet ca. 2 timer.

Turlengde: 2-3 km på sti

Område: Lomsebukta - Einarsneset, Farsund

Møtested: P-plass ved driftsbygning på Lomsesanden camping **Tid:** 13.00 **Naturlos:** Jonas Langbråten

Arrangør: Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

DES.
TORSDAG
07**Friluftsnisser i Helleviga**

Midt-Agder Friluftsråd inviterer til en stemningsfull nissekveld for barn i alle aldre. Ta med deg nisselue og kvalifiser deg til en ekte friluftsnisse i den blå desemberkvelden. Det serveres varm drikke og pepperkaker rundt bålet. Ta med lommelykt/hodelykt.

Turlengde: 1-2 km på vei og sti

Område: Helleviga, Søgne

Møtested: Helleviga - følg refleksløypa fra p-plassen.

Tid: 17.00 - 19.00

Naturlos: Friluftsnisser fra Midt-Agder Friluftsråd

Arrangør: Midt-Agder Friluftsråd,

www.midt-agderfriluft.no **Tlf:** 958 51 111

DES.
SØNDAG
10**Nissetur på Odderøya i Kristiansand**

Finn frem nisselua og bli med på en stemningsfull tur på Odderøya. Det blir fakkeltur, servering av risengrynsgrøt og sang av julesanger. Kanskje kommer julenissen også?

Turlengde: 3 km på vei

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: Flaten på Odderøya i Kristiansand

Tid: 16.00

Naturlos/arrangør: DNT Sør Tlf: 38 12 07 50

Pris: Kr 50,- pr. pers. for grøt (max kr 200,- pr. familie).

Ønsker påmelding!

DES.
TORSdag
21**Solsnudag på Odderøya**

Vi feirer at sola «snur» og at det går mot lysere tider! Vandrings til kaféen på Odderøya. Her blir det aktiviteter, underholdning, historier, solboller og solverksted. Det blir egen opplevelsestur for barna. Husk lykter! OBS: rullestoltilgjengelig hvis barmark.

Turlengde: 1,5 km på vei og sti

Område: Odderøya, Kristiansand

Møtested: P-plassen på Odderøya Tid: 17.00

Naturlos: Kjetil Fossheim, MAF og Harald Flaa, DNT Sør

Arrangør: Midt-Agder Friluftsråd, DNT Sør og

Odderøyas Venner Tlf: 958 51 111

JANUAR
SØNDAG
21**Kom Deg Ut Dagen**

DNT feirer 150 år, og arrangerer den nasjonale turdagen på bursdagen. DNT Sør har arrangementer i Kristiansand, Mandal, Lillesand og Evje. Mer info www.dntsor.no

Område: Kristiansand, Mandal, Lillesand og Evje og Hornnes

Møtested/tid: Se dntsor.no

Naturlos/arrangør: DNT Sør

Tlf: 38 12 07 50

FEB.
SØNDAG
11**Vinteraktivitetsdag på Sandrip**

Aktivitetsdag for hele familien. Vi legger tilrette for ski, truger og aking og mange andre spennende aktiviteter. Ta gjerne med bålmat. Vi stiller med varme griller. Kaféen og varmestua vil være åpen. For mer informasjon se annonsering eller www.midt-agderfriluft.no

Turlengde: Avhengig av hva man ønsker å gjøre

Område: Sandripheia, Vennesla

Møtested: Sandripheia Friluftspark

Tid: 11.00 - 15.00

Naturlos/arrangør: Sandripheia Friluftspark og Midt-Agder Friluftsråd Tlf: 958 51 111

MARS
SØNDAG
18**Vårtrekket på Lista fyr**

Kort informasjon om Lista Fuglestasjon sitt arbeid. Bildeforedrag ved ornitolog Jonas Langbråten med påfølgende vandring til Sjøfuglbua for observasjon med teleskop og vandring med kikkert i området rundt fyrstasjonen. Et begrenset antall kikkerter og teleskop for utlån. Varighet ca. 2 timer.

Turlengde: 1-2 km på vei og sti

Område: Lista fyr, Farsund

Møtested: Infosenter på Lista fyr Tid: 10.00

Naturlos: Jonas Langbråten

Arrangør: Besøkssenter våtmark Lista

Tlf: 906 12 688

BADEBÅTEN I KRISTIANSAND 2017

Rutetider for MS BRAGDØYA fom. 24. juni - tom. 6. august 2017

Avgang	Tur 1 T/R Bragdøya	Tur 2 Rundtur	Tur 3 T/R Bragdøya	Tur 4 Rundtur
Fra kai 6:	10.00	11.00	14.00	15.00
Ank. Bragdøya:	10.15	11.15	14.15	15.15
Fra Bragdøya til Randøya:		11.20		15.20
Ank. Randøya:		12.10		16.10
Fra Randøya:		12.10		16.10
Ank. Stokken:		12.15		16.15
Fra Stokken:		12.15		16.15
Ank. Dvergsøya:		12.30		16.30
Fra Dvergsøya til Bragdøya:		13.00		17.00
Ank. Bragdøya:		13.25		17.25
Fra Bragdøya til kai 6:	10.20	13.30	14.30	17.30
Ank. kai 6:	10.35	13.45	14.45	17.45

Priser voksne/barn: Rundtur kr 160/80. Bragdøya t/r kr 90/40, en vei kr 50/20. En vei andre anløp: kr 80/40.

Kai 6 ligger i enden av Tollbodgata. Opphold på anløpsteder tillatt uten pristillegg. Telefon til MS Bragdøya: 974 79 440. MS Bragdøya kan ta med rullestoler.

RUTEBÅTEN AUGLANDSBUKTA - BRAGDØYA

Rutetider fra Auglandsbukta mandag - fredag hele året

Fra Auglandsbukta:	07.45	09.00	11.00	14.45
Fra Bragdøya:	08.45	10.45	14.35	15.25

Rutetider søndager f.o.m. 7. mai - t.o.m. 3. september 2017

Fra Auglandsbukta:	10.00	11.00	12.00	15.15
Fra Bragdøya:	10.45	11.45	15.00	16.00

Priser tur/retur Auglandsbukta - Bragdøya: voksne/barn 50,-/25,-

17 topper i Birkenes 2017

17 Topper/fine utsiktspunkt er merket i Birkenes. Du kan kjøpe klippekort og turhefte med beskrivelse av toppene på Best bensinstasjon på Birkeland, biblioteket i sentrum eller servicetorget på kommunehuset. De fleste toppene er også lagt inn på www.ut.no

Arr.: Birkenes kommune i samarbeid med Birkenes IL, Herefoss IL og IL Gry.

ALLEMANNSRETTE

Allemannsretten er viktig for vårt friluftsliv. Den bestemmer vår rett til å ferdes og oppholde oss i utmark hele året og innmarka om vinteren.

Allemannsretten er en gammel hevdvunnen rett for alle til å ferdes og oppholde seg på annens grunn på visse vilkår. Frilufsloven kom i 1957 og lovfestet allemannsretten. Norge er blant få land som har denne retten lovfestet, og den er i Norge mer omfattende enn de fleste andre land.

Hensikten med loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennhetens rett til ferdsel og opphold i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

Naturlos er mulig også takket være allemannsretten. På grunn av denne kan vi ønske alle velkomne til mange slags turer i en mangfoldig og spennende sørlandsk natur.

FOTOGRAFER I ÅRETS NATURLOS:

Midt-Agder Friluftsråd (2, 5, 9, 10, 16, 17, 20, 24, 29, 30, 33, 35, 39, 43, 44, 45, forside og bakside), DNT Sør (3, 4, 31, 34, 42, 44, 45), Harald Solås (7, 21, 36, 37, 40 og forside), Mathilde Helene Pettersen (5), Bjørn Vikøyr (6) Jonas Langbråten (8, 32 og forside), Ole H. Krokstrand, verk Kjell Nupen (11), Grete Hauge (12) Cathrine Horrisland (13), Siv Hemsett (14), Henrik Frid (15), Ornitologisk forening Kr. Sand. (17) Anne Therese Ousdal (19), Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum (22, 27), Magnus Ruud Lindvig (22), Per Svein Staalesen (23), Styrkar Braathen (25), Per Christian Burhol (26), Torill Gjelsvik (26), Johannes Hamre (28), Roar Solheim (31), Per Arvid Åsen (34 og forside), Ole Berthil Madsen (35), Åseral Idrettslag (38), Stig B. Hansen (41), Bragdøya kystlag (46), Wenche Flaa Eieland (47).

Naturlos-brosjyren sendes ut til alle husstander i samtlige kommuner i Vest-Agder, samt Iveland, Birkenes, Lillesand og Evje og Hornnes i Aust-Agder.

Interesserte arrangører kan ta kontakt med Midt-Agder Friluftsråd hvis de ønsker å annonsere turer i naturlosbrosjyren i 2018.

Telefon: 958 51 111

E-post: post@midt-agderfriluft.no

www.midt-agderfriluft.no

Grafisk produksjon: Bjorvand & co AS, Kristiansand

www.naturlos.no

Økonomiske bidragsytere:

Aust-Agder
fylkeskommune

Vest-Agder
fylkeskommune

Friluftsrådenes
Landsforbund